

Eltérően kezelik az intézmények a digitális dokumentumokat

Olyan szemléletre van szükség a hazai digitális iratkezelésben, amely a közös örökség megőrzése iránti felelősségben, világos szereposztással tudja az intézményeket elhelyezni. Erről *Pröhle Gergely* beszélt szerdán a digitálisan létrejött kéziratok kezeléséről szóló konferencián.

A digitális dokumentumok használatával kapcsolatban az intézményeknek közös álláspontra kell jutniuk, egyértelműbb pozíciót megfogalmazniuk azok felé, akik a forrást biztosítják – hangsúlyozta a *Petőfi Irodalmi Múzeum* főigazgatója az intézményben szervezett kétnapos rendezvényen mondott köszöntőjében. *Pröhle Gergely* felvetette annak kérdését, hogyan lehet a napjainkban keletkező elektronikus dokumentumokat filozófiatörténeti szempontból összehangolni a korábbi, papíralapú kezeléssel. Példaként kitért arra, hogy a *Digitális Irodalmi Akadémia* az irodalmi élet egyedülálló kezdeményezése, amely növeli a hozzáférhetőséget és a szöveggondozás más minőségét jelenti, mint a korábbi nyomtatott kiadói változatok, és ezzel hozzáadott értéket ad.

„Az *Arany János*-évforduló kapcsán a hazai bölcsészeti műhelyek, intézmények több százmillió forintos támogatást kapnak, ami által az arany életmű mentén is jobban strukturálható az együttműködés, a szereposztás a különböző digitalizációval foglalkozó magyar intézmények között” – jegyezte meg a PIM vezetője.

Palkó Gábor, a PIM tudományos titkára, a *DigiPhil* projekt vezetője azt mondta: a digitálisan létrejött (born digital) dokumentumok múzeumi kezelésének problémája a kortárs archívumi gyakorlatok egyik legizgalmasabb, ugyanakkor legégetőbb kérdése. A beérkező hagyatékokban egyre több digitális hordozó található, de ezek állományvédelmére, archiválására és kutathatóvá tételére Magyarországon még nincsenek széles körben elfogadott múzeumi, könyvtári munkamenetek. Fontosnak nevezte a kérdésben a nemzetközi tapasztalatok megismerését, amelyre a konferencia csütörtöki angol nyelvű workshop részén lesz

lehetőség amerikai és német szakemberek részvételével. A program zárásaként videokonferenciát rendeznek *Matthew G. Kirschenbaum*, a *University of Maryland* professzorának részvételével.

Kenyeres István, a fővárosi levéltár főigazgatója kiemelte, hogy az e-levéltári rendszer jogszabályi háttere, egy Emmi-rendelet tavaly novemberben megszületett, ez alapján meghatározták, az iratkezelőknek milyen módon kell átadniuk az elektronikus iratokat a levéltáraknak. Erre azért is szükség volt, mert a levéltári törvény nem tesz különbséget papír- és elektronikus alapú irat között. „Jelentős informatikai fejlesztést, új technológiákat és módszereket hozott Magyarországon a 2009-ben indult és 2013-ban zárult elektronikus levéltárprojekt, amelynek során a levéltári informatika mint kvázi önálló tudományág is kialakult. Az e-levéltárprojektnek a *Magyar Nemzeti Levéltár*, a *Budapest Főváros Levéltára* és a *Nemzeti Infokommunikációs Zrt.* volt a kedvezményezettje” – idézte fel *Kenyeres István*.

A támogatási összeg 2,9 milliárd forint volt, a cél a papír- és elektronikus alapú iratok egységes nyilvántartásának megoldása, a digitális állományok hosszú távú megőrzése, használhatósága volt. A főigazgató szólt arról, hogy a digitálisan létrejött kéziratok archiválása az amerikai eredetű open archival information system alapján történik, a levéltár átveszi az iratkezelőtől az iratot, majd elvégzi a rendszerezést, besorolást, archiválást. „A kutató kérése szerint is össze lehet állítani állományokat a rendszer szerint, figyelembe véve a hozzáférési jogosultságokat” – tette hozzá *Kenyeres István*.

Mint elhangzott, először elektronikus iktatóállományok jöttek létre Magyarországon, a legkorábbiak még a nyolcvanas évek közepén, az akkori rendszer szerint a dokumentumokat még ki kellett nyomtatni az iktatáshoz. Később különböző magániratok, hang- és képfelvételek jöttek létre a különböző intézményeknél, önkormányzatoknál.

Forrás: <https://sg.hu/cikkek/it-tech/124542/eltero-en-kezelik-az-intezmenyek-a-digitalis-dokumentumokat>

Válogatta: Berke Barnabásné